

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sivečer, izimki nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jedet mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brèz pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnost je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnost naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

„Kdo seje prepri?“

IX.

„Vsaka pesem je le nekaj časa lepa.“ Tako si mislimo mi, tako menda tudi blagovoljni čitatelji, katerim pribajajo naši članki v roke. Dasi bi še velemnogo bilo povedati, čutimo vendar vsi jednak, kako malo hvaležno je delo, umivati klerikalnega mura. Naposled, če se še toliko mila porabi, vendar še vedno čra ostane, zato se hočemo podvizati, da danes končamo.

Klerikalni člankar skušal je pokazati se dobro podkovanega in napisal par člankov o domovini in svobodi. Naj bi bil to pustil. Jedino prava definicija domovine in svobode je ona, katero človek v senci nosi, ki se pojavlja v dejanjih v vsakdanjem življennji. Vse kaj druga je, navajati v vzgled Grke in Rimljane, vse kaj druga je naš sedanji položaj. In če klerikalni člankar piše: „Vera je bila podlaga italijanskemu slovstvu in umetnosti. O tem pričajo dela Dantjejeva, Petrarkova, Mihe-Anglova, Rafaelova i. t. d.“, bi mi temu ne ugovarjali, ko bi ne poznali vsebine Dantjejevih in Petrarkovih del in se ob jednem ne spominali, kako se je v nas postopalo s Prešernom, Levstikom, S. Gregorčičem in Aškerč-Gorazdom. Zakaj baš v nas vera ni podlaga slovstvu in umetnosti, zakaj baš v nas toliko nasprotstvo, ko vendar nobeden naš pesnik ni niti približno kaj jednacega pisal, kot pesniki italijanski?

Jednako težko je s klerikalci polemizovati o omiki, katero so si, kakor ljubezen domovinsko in svobodo po svoje prikrojili. Vrgli so obe v klerikalno Prokrustejevo postelj in sedaj zahtevajo, da bi jim vsakdo brez ugovora pritegnili. To pa ni labka stvar. Človek včasih res zaradi ljubega miru še privoli v kakšen „sacrificio dell' intelletto“, a to ne sme nikdar postati pravilo, ker se naposled obče priznane in dognane resnice ne morejo in ne smejo žrtvovati strankarskim tesnosrčnim nazorom, ker naše duševno obzorje vendar ni več tako omejeno, kakor je bilo pred desetletji in stoletji.

V tem, da klerikalni stranki nedostaje objektivnosti, da vsekdar in povsod zastopa le svoje skrajno strankarske namene, da vsako uprašanje

meri izključno je s klerikalnim vatrom, da je nepristopna za resnice positivnih znanosti, in kar je glavna stvar, da si je prisvojila tako strastno naravnost machiavellistično taktiko, da se dosledno ravna po načelu „Namen posvečuje sredstva“, v tem tiči ves vir našim razporom, našemu prepisu.

Ako se tudi poskuša lokava diverzija in s članki „Kdo seje prepri?“ hoče sum in „odium“ napeljati na nasprotno stran in s tem očistiti sebe, ne pomaga vse nič. Javno mnenje ima bister vid in sluh in bitro pogodi, na kateri strani je krivda. In zato se tudi strinja z nami, ki smo dokazali, da je klerikalna klika v resnici brezdomovinska. Našeli smo jej mnogo slučajev, ko ne vrši domovinske svoje dolžnosti, povedali, kako s svojo diktaturom in svojim terorizmom hoče vse strabovati in mesto vzajemnega uspešnega delovanja, dosledno vleče le na svojo stran, hoteč imeti svoje posebno stališče, biti tako rekoč narod v narodu. Naj potem še tako nežno piše o domovini in svobodi, delovanje njeno je in ostane pogubno. „Ljubezen brez dejanj je mrtva“, to naj si klerikalna gospoda zapomni. Mi smo jej dokazali, ne le, da je njena domovinska ljubezen brez dejanj, temveč celo to, da so njena dejanja negativna. Ko bi hoteli, napisali bi lahko še obširen članek o klerikalne klike negativnih zaslugah na leposlovnem, narodnogospodarskem in etičnem polji.

A tega ne bodo storili, vsaj za sedaj ne, ker bi s tem ulili le olja v ogenj in še poostriči domači boj. Tega pa nečemo, kakor boja in prepričanja nesmo mi izvali in bi prav odkritoščeno že zeleni, da bi bil skoro končan. K temu pač ni mnogo upanja, kajti klerikalna klika je sedaj v istem paroksismu, kakor divji petelin na veji in ne bode tako hitro odjenjala, dasi bi to bilo le v njeni koristi. Da gospodje v klerikalnem ostrogemu s popolno slepoto udarjeni, uvideli bi bili že davno, da si sami izpodkopavajo tla in uničujejo svoj ugled.

To pa je opasno, ne za narodno-napredno stranko, ampak v splošnem oziru. Vera sicer ne pride v nevarnost, kajti specifično-kranjska vera, kakeršno hoté sedaj upeljati, je kriva

vera. Pravo vero, ki je podobna veri v drugih deželab, bode pa verni naš narod na Krajuškem navzlic vsem kapelanskim kozolcem in skokom zvesto v senci ohranil. Kaj druga pa bode s klerikalne klike ugledom. Ta bode škodo trpel in naposled popolnoma izginil. To gospodi prerokujemo z matematično gotovostjo in jo sedaj ob dvanajstih urih priateljski pozivljem: Gospoda, nehajte v svojem samomornem početji, dokler je še čas. Spoznajte, da ste kruto zavozili in skušajte priti v prejšnji tir, sicer se boste britko kesali, ko boste že prepozno. „Dixi et salvavi animam meam“.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 22. avgusta.

Mladočeški shod.

Jutri v nedeljo je javni shod mladočeškega kluba v Kolinu. Na dnevnem redu so predavanja poslancev dr. Engelna in Kaftana. Prvi govoril bode o sedanjem političnem položaji. Nemški listi se neizmerno trudijo, da bi dokazali svetu, da je v mladočeškem taboru nastal razpor, ker je nekaj mladočeških časnikov se izreklo proti Vaštemu. Se li bode ta njih iskrena želja, kajti taka se nam dozdeva, res izpolnila, to je dvomljiva stvar.

Rusk glas o Praških manifestacijah.

Rusko časopisje se peča tudi z dogodki v Pragi. „Novoje Vremja“ piše: „Praga je središče, katero združuje vse avstrijske Slovane in program Vaštega je njih skupni program. Skoro polovica avstrijskih podložnikov je pred vso Evropo se izjavila proti trojni zvezzi in zahtevala, da Avstrija sklene prijateljstvo z Rusijo. Avstrijska diplomacija bi dobro storila, da se preveri o prevarljivih nadah na prijateljstvo Nemčije. V Pragi se bore proti germanofilni protislavanski politiki Dunajske vlade.“

Francozi o Praški razstavi.

Zanimivo je, kako pišejo Francozi o Praški razstavi. Podajamo odlomek iz lista „France“, ki se glasi: „Zdaj je v Pragi razstava. O njej sami ne govorimo, pač pa o manifestacijah, katerim daje povod. Francozi, ki so nedavno šli v Prago, bili so vsprejeti s pravim entuzijazmom, katerega je policija skušala omejiti. Zdaj vsprejemajo tam Ruse in druge Slovane, ki so prišli, da se bratijo s Čehi, kateri so najbolj v nevarnosti proti germani in

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

„Kam pridemo?“ kriči že par dni zaporedoma klerikalni dnevnik, ki si je sploh prisvojil znano upraševalno metodo, češ: jedno dete lahko več upraša, nego more deset modrijanov odgovarjati. Dasi tej metodi nesem prijatelj, vskliknil sem vendar pretekle dni sam: „Kam pridemo?“, ko sem prišel na kolodvor na prvi mah razvidel, da nas je več potnikov, nego vagonov. Bil je to mučen položaj, to tembolj, ker državna železnica, kakor sem se sam preveril, močno obožava Darwinovo teorijo. Dasi smo prav pravilno kupili vozne listke tretjega razreda, hoteli so nas vendar z vso silo potlačiti v vagone, na katerih je bilo sicer evfemistično zapisano: „für Militär Transporte“, v katerih se je pa človek po raznih ostankih in odpadkih lahko hitro prepričal, da so se v teh vozech še nedavno prav lagodno vozili razni rogati parkijarji.

Jaz ki se še Kalana ne bojim, kadar je najbolj hud, seveda tudi s takšno odredbo nesem bil zadovoljen. Z voznim listkom v roci zahteval sem vagon tretjega razreda, poudarjajoč: „Clara pacta,

boni amici“. Ugodilo se mi je, dočim so se druge potreplejiveje dušice vozile v zatuhlih, smrdečih vagonih in se poupraševali „Kam smo zašli?“ a so vse to voljno prenašale, ker so šle „na božjo pot, Bogu na pot“, kakor je navadno reklo bivši Tržaški škof velezaslužni Matej Ravnikar.

Po železnici je v obče prijetna vožnja, ako človek ugodno sedi in ima vrhu tega prijetno družbo. Tega pa jaz zadnjič nesem imel. V Škofjeloški ustupili sta sicer dve jako brdki Ločanki, a bili tako „nobel“, da sta ves čas le nemški govorili. Seveda je njijina nemščina bila več nego čudna in z znanim loškim naglasom tako pretkana, da me je kar po trebuhi „šravfalo“. Nežnemu spolu nasproti ni smeti biti neutrudjen in udal sem se v grozno usodo, da budem še dlje časa primoran poslušati grozovito nemščino rečenih dveh Škofjeloških krasetic. Prišla pa je rešitev prej, nego bi se bil nadejal. Tuja gospa, kakor sem pozneje izvedel, rodom trda Nemka, poslušala je nekaj časa nemško spakovanje naših dveh mladih Nemk. Ker se je vendar zdelo predebelo, upraša naposled gospodični, od kod da sta. „Wir sind Bischofsläckerin!“ bil je odgovor, a poslednja beseda izgovorila se je tako izvirno loški, da se je tuja gospa budomušno nasmejala, ves kupé pa glasno krohotala. Posledica je bila, da

sta loški krasotici utibnili in da nesem več moral poslušati grozne nemščine.

Spol opažam, da ženski spol močno nagiba v nemškutarijo. Kjer so le tri dame vkupe, skoro gotovo bodeta vsaj dve dosledno nemški govorili. Ko sem pred nekoliko dnevi bil v Radovljici, stopil sem v par gostiln in želel, seveda slovenski, prenočišča. A niti slovenskega odgovora nesem dobil. Reklo se mi je jednostavno: „Nix, wir hobn Soldaten!“ In moral sem otresti prah z obuvala svoljega in v pozni uri šel sem v Lesce iskat prenočišča, kjer sem ga tudi srečno dobil.

Radovljica je sploh originalno mesto. Po velikosti se ne odlikuje, pač pa po naivnosti in malomeščanstvu. Zabav menda ni preveč, posebnost pa je to, da je po ulicah vse polno steklovine in črepinj, mej katerimi tu in tam kakšna čudno duheteča gnojnica prav polagoma mimo leze.

Se nekaj druga mi je zabeležiti iz Radovljice. Društva in sploh vse rodoljube, ki nameravajo prirediti kakšno veselico in v ta namen načrte slovenska vabila, da se prilepijo na rezne stene in zidove, opozarjam, da je v Radovljici treba posebnega „fortelna“. S slovenščino samo se ne opravi dovolj, treba tudi nemščine. Nedavno sta namreč dve lepi gospodični, sestri D., ko se je slo-

vaziji. Češka je bojišče, kjer se borita dve narodnosti. Dovolj je, da je jedna teh dveh nemška, da so nje nasprotniki naši prijatelji, in da imajo popolno zavest instinkтивne zvez, katera v vsej Evropi veže stare in nove žrtve nenasitne nemške pohlepnosti. Kronstadtske manifestacije nasle so odmev v sričih vseh teh tlačencev. Marseljezo preposedala je v Pragi policija, a vsprejela bi se tam z istim odobravanjem, kakor v Peterburgu. Slovenska Avstrija, ki je danes v nemilosti, utegnila bi se kacega dne revanchirati. Do tedaj uživajo Francozi v Avstriji srčne simpatije, katerih središče je v Pragi."

Oporečene vesti.

Vest, katero so razširili nekateri nemški listi, da se bodo vrstile pri mornarici važne premembe, se oporeka z merodajne strani kot neosnovana. — Istotako oporeka oficijoza "Presse" vesti o sklenjeni osnovi komunikacijskega ministerstva, rekoč, da nema nikakoršne dejanske podlage. — "Deutsches Volksblatt" dvomi, da so poročila "Kreuzzeitung" o novem programu antisemitov in Mladočehov pristna.

Vnanje države.

Bulgarija in balkanska zveza.

Bulgarski mogotci se nekako dopadajo v tem, da tirajo "realno politiko brez vseh višjih idealov". Tako se izraža list "Plovdiv" o balkanski zvezi, da je glede Makedonije takva zveza nemogoča, ker je tam nad milijon Bolgarov. Srbi pa zatrjujejo, da v Makedoniji ni Bolgarov, da so vsi prebivalci Srbi. List pravi, da je balkanska zveza iluzija, dokler ima vsak narod svoje pretenzioni. S časom pa utegne vendar ta ideja bolje prodreti meji realističnimi Bulgari, ki ne poznajo nikogar razven sebe.

Bulgarija in njeni sosedje.

"Agence Havas" prijavlja neko pismo Cankova na Stambulova, v katerem mu priporoča, da opusti avstrofilsko politiko, se zveže z Rusijo ter pripravi Koburžana do tega, da se odpove. Ako zmaga trojna zveza — pravi Zankov — pripadla bodo Bulgarija Avstriji, v drugem slučaju pripadla bi Rusiji. Na noben način pa ne more imeti Stambulova politika dobrega konca.

Parnell ne odneha.

Iz govorov Parnellovih, ki jih je govoril preteklo nedeljo svojim pristašem v mestih Kells in Drogheda, je razvideti, da še ne misli odstopiti ali umakniti se. Rekel je, da ni prvikrat, da se Dillon in O'Brien ne strinjata z njim. Do zdaj pa je še vedno Parnell znagal s svojo mislio. Obljube Dillonove, katere je delal irskim najemnikom, zde se mu nevarne, ker jih ni moč izpolniti. Pravi, da ga je John Morley naprosil, naj ne odstopi s političnega poprišča. Če se posreči njegovim nasprotnikom doseči dobro Homerul-postavo, potem se bodo rad umaknili.

Ustanek v Chile.

Iz Antafogaste se poroča, da je odplulo 15. avgusta 7 kongresovskih vojnih ladij z 10.000 dobro oboroženimi vojaki, kateri se bodo izkrcali v zalivu San Antonio, da po kopnem prodrejo proti utrjenim mestom Balmacede in skušajo primorati nasprotnike do bitke v obližji utrjeni v Valparaisu.

Dopisi.

Iz radovljiskega okraja 21. avgusta. [Izv. dop.] (Gorenjska volitev). Dasi nikdar še nisem pisal za Vaš cen. list kakega dopisa, vendar danes storim to, ker pošten človek ne sme molčati k dogodbam ob sedanjem gorenjski volitvi. Iz Vašega cenj. lista sem izvedel, za "Slovenec" nagovarja naše župane, naj prelomijo besedo, češ,

vensko vabilo priljepljalo na njijinega očeta hišo, s skrajnim gnevom vskliknili: „Das ist schon die grösste Impertinez, auf unser Haus ein slovenisches Placat aufzukleben!“ Jaz se zaradi teh besed nesem prav nič jezik, ker bi kaj druzega niti pričakoval ne bil.

V nedeljo bil je "katoliškega političnega društva" volilni shod na Bledu. Prisotni so bili vsi klerikalni prvaki od krojača Šurma do Anžokovega gospoda. Tudi gospod Kalan bil je navzoč. A on je sedaj že v "talonus". On, ki je nekdaj kot kandidat, kakor Zen s svojimi trepalnicami stresal slovenski Olimp, ima sedaj slab kurz. Iz Lesec na Bled moral je sedeti na kozlu, kar je dalo povod zlobnemu dovtipu: Propali kandidatje pridejo navadno na psa, Kalan pa je izjema, on prišel je na kozla.

No, katoliškega društva volilni shod bil je "sijajan" in mnogobrojno obiskan. Gospodje klerikalci tako trdijo, ker sami tako bajko verujejo. Sicer so pa veseli, da je shod za hrptom, kakor sem jaz vesel, da so pasji dnevi za nami in da budem morda sedaj vendar še kdaj videl kako zaplato modrega neba.

oni so se podpisali za g. Pirca, ker jim je dejal, da je konservativen. Podpise za g. Pirca je nabiral odličen gorenjski posestnik in je to delo pričel brez vednosti Pirca. Nabiranje podpisov vršilo se je z malimi izjemami potom pošte in vsak župan ali odbornik, ki je dotedno polo podpisal, bral je, kaj stoji na njej, in tisto ter nič drugači podpisal. V poli ne stoji nič od konservativizma, ne od liberalizma, v njej je le rečeno, da so podpisanci zato za g. Pirca, ker pričakujejo, da bodo on najboljši zastopal njih gmotne koristi. Vsak od podpisancev, ki hoče ali je svojo besede prelomil s tem ali onim jalovim izgovorom, je figamož in dobro je, da bodo spoznali te vrste ljudi. Gorenjci naj bodo le pomirjeni o verskem prepričanju gosp. Pirca, on je boljši katoličan nego njegovi nasprotniki, kajti on je dokazal s svojim vedenjem ob svoji kandidaturi, da ljubi celo svojega sovražnika, dočim bruhajo njegovi nasprotniki z lažmi in obrekovanji proti njemu, kakor bi najljutješi Turek ne storil proti kristijanu.

Kakšni prijatelji kmeta so Pirčevi nasprotniki, dokaz je to, da se družijo z najhujšim kmetskim sovražnikom, — z obrtno kranjsko družbo. Da se je obrtna družba strastno postavila proti Pircu, že to bi moralo vsakega Gorenjca spomenovati ter ga prepričati, da je Pirc pravi kandidat. Obrtna družba pa dobro vše, da bi bil Pirc poslanec, ki bi jej na prste gledal, zato je proti njemu, ona pa tudi dobro pozna g. župnika Mesarja in vše, da je on danes v takem položaju, da bodo v deželnem zboru samo kimali. Kako bo pa kimal, to bodo mu pa narekovali tisti, ki se bodo šli poprej informirati k baronu Šveglju, ki sedaj skrito vender strastno agituje za g. Mesarja. Zapomnite si Gorenjci, Pirčevim nasprotnikom ne gre za vero, kateri sami s svojim obnašanjem največ škodujejo, njim se gre le za veljavo, oni hočejo vse podjarmiti. V ta nameni jim nobeno sredstvo preslabo, povežejo se z Vašo najhujšo nasprotnico, z obrtno družbo, ki sestoji iz pravih nemških liberalcev in judov in zapomnite si, ako volite kandidata obrtne družbe g. župnika Mesarja, naredite s tem prvi korak da za zmirom zgubite svoje planine in pašne pravice. Gorenjci smo dosedaj vedno volili može iz Ljubljane nasvetovane, a še noben naših poslancev se ni brigal za svoj okraj, zato pa bodimo pametni in volimo poslanca, ki smo si ga sami izbrali.

Občinski odbornik,
ki je tudi podpisal za Pirca.

Iz Kamnika dne 21. avgusta. [Izv. dop.]

Vsek rodoljub se mora veseliti pojava, da so pričeli dijaki v zadnjih letih pogosto prijeti svoje veselice. Take veselice so — poleg onih národnih društev — jedine v pravem slovenskem duhu, brez vsake sebičnosti in dobičkažljnosti. Vsakega skrb mora biti torej, da napredna naša mladina s pogumom stopa pred svoj narod, kojega tako idealno iskreno ljubi, ter da pri svojih pojavih ne omaga. Poslednje bi se lahko zgodilo, ako bi bili troški veliki, a dohodki pičli. Dolžnost je torej vseh slovenskih rodoljubov in národnih društev, da v obilnem številu počasté občediško slavnost dne 23. t. m. ter jej s tem pokažejo svoje zanimanje in ljubezen do nje, slovenske mladeži. Uverjen sem, da bodo udeležba naših zavednih meščanov, kakor tudi Ljubljančanov in drugih obilna, ker prihodnja nedelja bode jeden onih dñij, kakoršnih le redkokdaj učaka naše planinsko mesto. Dijaki so storili svojo in podpirajmo jih! — Dal Bog, da sije tedaj prijazno blagodejno solnce! Na svidenje národnjaki — mlađi in starji! Kamniški mladoljub.

Iz Planine 21. avgusta. [Izv. dop.] — V novici iz Logatca z dné 17. t. m. se v 188. štev. "Slov. Naroda" mej drugim poroča, da so nekateri stanovniki Dol. Planine pri zadnjem požaru mesto da bi bili gasili, le zijke pasli in da niso imeli čuta usmiljenosti in ljubezni do svojih v nevarnosti nahajajočih se s ovaščanov (od kedaj je zopet Planina vas?). — Ker bi iz tega poročila utegnil marsikdo nas Planince napačno soditi, naj mi bode dovoljeno resnici na ljubo konstatovati, da so domačini v zvezi z gasilnim društvom — oziroma društvu — storili pri vseh treh požarih v polni meri svojo dolžnost. Pri zadnjem požaru je bilo res nekaj unanjih negasilcev, kateri so le od strani

gledali — ali če hočete zijke pasli, — a gasili so pa pozneje tem bolje, ko so Greggeva mati odprli žejnim in utrujenim gasilcem svoj bram!

Če smo prva dva požara domačini po-gasili in je obakrat le na jedno poslopje lokalizirali, baje vendar še nismo taki brezrčni malomarneži, da bi ne bilo odpustljivo.

Mi Planinski gasilci in negasilci se s svojim delovanjem prav nič ne ponašamo, a vemo pa dobro, da tisti, kateri mej požarom in po požaru nepotrebitno kriče, za svojega bližnjega z zabavljenimi bore male storé. Dolenje-Planinec.

Iz Velikih Lašč 20. avgusta. [Izv. dop.]

Kadar se človeku vzbudi misel, ki mu postane želja, videč, da bi izpolnjena bila v prid mnogim v oživljevanje dubá in blaženje srca, navdaja ga tajno nekak up in strab. A, kako zgne strab, ako razdeti misel in želja najde prijazen odmev v merodajnem krogu, v sriči predpostavljenega svojega; up prevladuje, pogum raste, misel, želja dozdeva se mu uresničena, saj — moč neizmerna je sklep. Nedavno sprožila se je bila tú pri nas misel prevažnega pomena, da bi se po vzgledu večrazrednic kupil šoli v Velikih Laščah, kot učni pripomoček, lep glasovir, ki je šoli na ponudbo za neznačno ceno, katera pridobitev bi uplivala nedvomno v razvoj duha in srca.

Tukajšnji predsednik krajnega šolskega sveta, c. kr. okrajni sodnik blagorodni gospod Danijel Šuflj takoj potrebno ukrene, pusti z okrožnico nabitati prostovoljne darove, ter na prvo mesto sam pokloni izdaten znesek 22 gld.

Dne 16. t. m. naznanilo se je podpisemu v veliko radost, da je glasovir šolska last in iz okrožnice bilo je razvidno, da so v ta namen darovali sledeči p. n. gg. dobrotniki: Daniel Šuflj 22 gld.; Jož. Hočvar iz Rašice in neimenovalec po 10 gld.; Mat. Hočvar 3 gld.; Dolganč 2 gld.; in Štef. Podboj 1 gld. 50 kr. Dalje darovali so po 1 gld. p. n. gg: Neimenovani, Dereani, Šmitek, Tomšič Ivan, Petrel, Armbruster, Zupančič, Somrak, Hočvar Ivan, Hartman, Zalokar, Franc in Jožef Gruden iz Volaka, Jož. Gruden iz Retij, Jaklič, Justin, Fr. Levstik, Matevž Zakrajšek, Martin Drobnič, Ivan Žužek, Anton Žužek, Anton Debeljak. 50 kr. daroval je Anton Adamič iz Ponikev; skup. 72 gold.

Ako se še omeni, da je imenovani g. predsednik kraj. šolskega sveta omogočil, da je naša šola tekom leta pristopila kot ustanovnica "Narodni šoli", da je med letom 21 šolskih otrok bilo preskrbljenih s potrebno obleko in se pri šolskem sklepu 12 pridnim šolarjem podelila prelepa darila, smelo trdim, da je naša šola med prvimi, katerim je bila sreča mila spremjevalka.

Spolnjujem tedaj le sveto dolžnost svojo, ako na tem mestu v svojem in v imenu šole vsem blagim dobrotnikom in prijateljem na toliki naklonjenosti in požrtovalnosti izrekam srčno, iskreno zahvalo, ter obljubim, da mi ostane spomin na ta blagi čin, kojega zapišem v šolsko kroniko potomcem v izgled in posnemo, neizbrisni. Bog vas živi! Bog vam povrni! Jožef Pavšič, šolski voditelj.

Iz Vržeja 20. avgusta. [Izv. dop.] Preteklo nedeljo imeli smo pri nas veseli dan, pravi národní svetek, kakeršnega mi "Vrženci" še nismo videli. Isto dan se je namreč odprlo novoustanovljeno "Bralno društvo v Vržeji". Da se ta prepomembljivi dogodek izvrši kolikor mogoče slovesno, prihiteli so na razglašeno povabilo v naš sloveči trg razni gostje, in sicer iz Ljutomera, od sv. Križa in od Kapele; da, "tijan" iz bele Ljubljane dospel je k nam Vaš neutrudni popotnik — Prostoslav Kretanov, katerega opažamo pri vsaki količki znameniti národní srečnosti, bodi si na tem ali onem konci naše domovine.

"Bralno društvo v Vržeji" — to se marsikatem-remu čitalcu ne bode videlo toli važno, da bi se o njem govorilo in pisalo. Počasi prijatelj! Vržen, po našem dičnem Vicku Dragatu (Davorinu Trstenjaku) proslavljeni Vržen, je najskrajnejši trg na severno-izstičnem konci slovenskega ozemlja v Cislitvani, torej zadnja postajanka na braniku zoper navál dveh jednakov nevarnih sovražnikov. Sem gori z iztoka po ravnom Prekmurju, širi se odurni glas madjarščine, dočim nas od severa sem doli obveva ledeni dih nemške "kulturne", katero nam v novejši dobi dovažajo kar po železnici — bogme, bil je pač skrajni čas, pa smo se začeli dramiti in ustajati i mi tu na prekrasnem Murškem polju. To so

čutili predobro naši sosedje Križevske župnije, kateri so si nedavno osnovali svoje „bralno društvo“, ista misel je vodila i vrle Cvejanje pri ustanovitvi tamburaškega orkestra — kaj čudo, da smo se moralni začeti gibati naposled i mi šegavi Vrženci — žal! da tega že nismo storili pred petimi leti, potem bi naše „ognjegasno društvo“ ne plesalo po nemškem povelji...

Na ustanovitvi „Bralnega društva v Vržeh“ imamo se zahvaliti v prvi vrsti našemu č. g. župniku, Lovru Janžekoviču, kateri je drage volje prebil vse sitnosti, kolikor jih je imel, predno je dognal potrjenje društvenih pravil. No, preteklo nedeljo se je prepričal, da njegov trud ni bil brezuspešen! Ko je pozdravljal mnogobrojne udeležence ustanavljačega zborovanja, mej katerimi je bilo lepo število odličnih gostov obojega spola, lesketale so mu oči od radoši in bil je vidno grijen. Po njegovem ogovoru, v katerem nam je raztolmačil pomen in namen ter analog osnovanega društva, vršila se je volitev predsednika in ostalega odbora. Predsednikom društva je bil jednoglašen izvoljen njega osnovatelj, gospod župnik Lovro Janžekovič, dočim so ostala odborniška mesta zaseli zavedni naši tržani, zgolj mlade in čile moći, kateri so obečali složno, in vztrajno delovanje.

Po zborovanji je bila svobodna zabava, pri kateri se je razvila toli burna radost, da je očarala vse občinstvo in mora vsakemu našim tržanov biti žal, kateri se je ni udeležil! — Dotična hiša je bila zunaj in znotraj vsa opletena z vonjevimi smrečjem in s cvetličnimi venci in po belo pograjenih mizah so bili razpostavljeni pisani šopki. Ko smo se zbrali in se razvrstili okrog vseh miz, da nam je naposled nedostajalo prostora, in to vsi zložni, brez razločka stanú, z blagosrčnim našim župnikom na čelu, okrog njega pa čili roj pevajočih učiteljev in učiteljc iz vse okolice, bil Vam je to dražesten prizor. Nekoté sem vzdihnil: Oj, kakó lepo bi bilo pač na svetu, da bi vladalo povsod tako blagodušno sporazumljenje mej posvetnjaki in duhovniki: sploh, da bi se ne ločevali po stanovih in straukah, potem bi pač bilo odveč nepotrebitno uprašanje „Kdo seje prepir?“ na tej in na oni strani! ...

Ko so vrlji učitelji-pevci zapeli „U boj!“, napisil je g. Josip Freuensfeld, učitelj v Ljutomeru presvetemu cesarju, na kar je vse občinstvo stojelo odpelo cesarsko pesem ter mu trikrat zaklicalo: „Živio!“

Potem so se vrstili različni govorji in prelepe pesmi slovenske, mej katerimi je sviral mladi „tamburaški orkester“ Cvenski, pod vodstvom neumornega g. Frana Schneiderja, učitelja na Cvenu. Prvi govornik g. notar Šlamberger iz Ljutomera nas je opozarjal na veliko nevarnost, ki nam preti od dveh strani, in sicer od nemških društev „Deutscher Schulverein“ in pa „Südmark“. Z zlogolko „Tagespošto“ v roki pojašnjeval nam je nakane lokave „Südmarke“, katera preži kakor lačen volk na svoj plen, na slovenska posestva ter v navedenem časopisu pozivlje svoje mej nami nastavljene ovduhe, da naj pazijo na vsako posestvo na Slovenskem, ki je na pródaj, budi si po dražbi ali „pod roko“, da ne pride iznova Slovencem v last, temveč da ga kupi kak Nemec ter na tak način širijo na slovenski zemlji nemške naselbine. In kakor nas ta zloglasna „Südmark“ hoče uničiti gmotno ter nas pregnati z rojstne zemlje, kakor jež lesico v znani basni, istotako ima prekanjeni „Schulverein“ namen ugonobiti nas duševno s tem, da nam v svojih šolah ponemči našo deco. Da se izognemo dvojni nevarnosti tej, priporočal nam je g. govornik praktično izvajanje slovanskega gasla: „Svoji k svojim!“ Burno odobravanje se je odzivalo izvrstnemu govoru po vseh prostorih.

Zdaj so zopet nastopili pevci ter nam zapeli nekoliko premilih pesmij. To nam je seglo v srce, da so marsikateremu poslušalcu zaigrale svetle solze v očeh. Saj pa tudi jednacega petja še nismo slišali tu v Vržeh!

(Konec prih.)

Domače stvari.

— (Duhovitost — kali?) Klerikalni dnevnik piše v včerajšnji številki v dopisu s Štajerskega doslovno: „Ker se „Slov. Narod“ s svojimi neslanimi dovtipi vedno zaganja v katoliško duhovščino in kuje nove psovke, je primereno, da tudi njega označimo s posebnim priimkom. Ker „Narodu“ vedno dokazujete narodne pregrehe in se vendar ne poboljša, ima kosmato vest in gluha ušesa. Torej je dnevnik s kosmato vestjo in gluhami ušesi. Ker pa

se večkrat tudi zvija kakor strupena kača, če se ji stopi na rep, in v svoji divnosti bje na vse strani brez premisleka, zakaj in po kom, smemo ga tudi imenovati zmedenca, ali konfuzni dnevnik. Radoveden sem, če bo zadovoljen s tem priimkom.“ Ko smo to zabeležili, ne čutimo potrebe za nobeno drugo opazko.

— (O Zagrebški razstavi.) Za vspremem dalmatinskih gostov, ki pridejo 25. t. m. k odprtji Kačičevega spomenika v Zagreb, dela se velike priprave in se je sestavil v to svrhu poseben odbor najodličnejih meščanov. Ban izrekel je, da hoče odkriti spomenik. Dalmatinski poslanec Šupuk je že došel v Zagreb. Tudi za vspremem Slovencev sestavil se bode jednak odbor, kakor za Dalmatince.

— (Pevski klub „Sokola“) vadi se prav marljivo za svoj nastop v Zagrebu. Ker je ta klub sestavljen iz samih odličnih pevskih močij, prepričani smo, da bode nastopal s sijajnim uspehom in da bode s tem še povzdignil veljavo, katero uživa „Ljubljanski Sokol“ v posestrimi Hrvatski.

— (Zagrebško razstavo) obiskalo je prve dni nad 50.000 oseb.

— (Stanovanja v Zagrebu.) Ker bode ves čas izložbe prihajalo v Zagreb mnogo tujcev, naravno je, da bode včasih trda za stanovanja. Zlasti se bode to čutilo o slavnostnih dueh od 6. do 8. septembra. Zato ustanovila se je po prizadovanji izložbenega odbora posebna pisarna za stanovanja, katera je umeščena v hiši št. 3 v ulici Marije Valerije v Zagrebu. — Opozarjam torej že za naprej, naj se vsakdo, ki pojde gori omenjene dni v Zagreb, obrne pravočasno do te pisarne, da mu preskrbi stanovanje. Le za „Sokole“ in za odposlanstva drugih narodnih društev, katera se izleta v Zagreb udeleže z zastavami, preskrbel bode stanovanja odbor „Ljubljanskega Sokola“, a le tedaj, da se mu najkasneje do 3. dne septembra naznani število osob in pove, kakošna stanovanja žele.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) doposal je gosp. Vojteh Candolini, ustanovnik Celjske in Kostanjeviške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, 2 gld. pišoč: „Vsled nasveta rodu ljubov v št. 51. „Edinosti“ in z ozirom na bližnji god naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda posiljam oskromni znesek godiščine v društvene namene.“ — Slava vremu možu!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Gosp. Ivan Hočvar, not. kandidat na Krškem) podaril je „Podpornemu društu za slovenske visokošolce na Dunaju“ pet goldinarjev ob priliki, ko se je vračajoč iz Praske razstave mudil v slovenski družbi pri Kühfussu na Dunaji. Iskrena mu bodi hvala!

— (Pri veselici notranjskih dijakov) v Planini je bilo čistega dohodka 70 gld. in se je izročilo 50 gld. za Prešernov spomenik, 20 gld. pa fondu Planinske čitalnice za družbo sv. Cirila in Metoda. Slava vrlim osnovalcem, ki so s priredbo te veselice podali lep užitek vsem obiskovalcem, ob jednem pa tudi v narodni namen pridobili lepo vsoto. Naj najdejo mnogo posnemovalcev.

— (Vabilo na občedijaško veselico,) katero priredé slovenski višegimnaziji dne 23. avgusta 1891. l v Kamniku v korist spomeniku dr. Fr. Prešerina. Vspored: I. Ob polu 11. uri dopoludne sv. maša „na Žalah“, pri kateri poje dijaški osmospev. II. Ob 5. uri popoludne „pri Krištofu“ vrtna zabava z godbo, petjem in telovadbo. Ustoppina 20 kr. III. Ob polu 8. uri zvečer v čitalnični dvorani koncert: 1.) E. Titl: „Ouverture po slovan. napevih“, svira oddelek vojaške godbe slav. pešpolka baron Kuhn št. 17. 2.) Slavnostni prolog. 3.) Anton Nedvěd: „Dijaška“, himna s tenor-samospevom. 4.) Leibolo: „Hrvatski dom“, svira vojaška godba. 5.) S. Gregorčič: „Kmetski hiši“, krasnolovi hrvatski abiturient Stjepan Radić. 6.) Ant. Foerster: „Pobratimija“, moški zbor z bariton-samospevom. 7.) Dr. Fr. Prešeren: „Krst pri Savici“, dramatični prizori. (Bogomila: gospa Borštnik-Zvonarjeva.) Plea. Ustoppina: I. prostor s sedežem 60 kr., II. prostor 40 kr., dijaki 30 kr. Velikodusnosti se ne stavijo meje. K obilni udeležbi vabijo slovenski dijaki.

— (Dijaška veselica v Kamniku.) Nasprosto se nas je, naj prijavimo, da je mnogo poslanih vabil došlo nazaj, morda zaradi pomankljivosti v adresi. Naj torej blagovolijo izpričati odbor vam, ki morda niso dobili vabilia.

— („Slov. pev. društva“ odbor) obrnil se je začetkom društvenega leta na vse posojilnice na Malem Štajerji s prošnjo, da bi društvo gmotno popirale. Ugodno odzvali sta se tej prošnji do zdaj posojilnica v Makolah in Ormožu. Prva poslala je 5, druga 10 gld., na čemur se njima prestreno zahvaljuje odbor.

— (Iz Gospiča) na Hrvatskem se poroča, da se je pričela disciplinarna preiskava proti tamšnjemu občinskemu svetu, ker je protestoval proti razobešeni madjarski zastavi.

— (Novo knjižico) izdala in založila je zopet tvrdka Giontinjeva. Naslov jej je: 60 malih povestij za otroke. Poleg italijanskega izvirnika spisal Janko Leban, nadučitelj v Begunjah pri Cerknici. Knjižica ima 41 str. in stane 16 kr., po pošti 18 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Kodanj 21. avgusta. Danska kraljevska obitelj, pri kateri biva sedaj grški kralj s tremi sinovi, Jurijem, Nikolajem in Andrejem, bode danes ostavila dvorec Bernstorff in se preselila v obširnejši Fredensborg. Tjakaj pričakujejo se v kratkem visoki gostje: Ruski car in carica s petero otroci, princesinja Waleska z dvema hčerama, italijanski prestolonaslednik, pozneje princ Waleski in švedski kralj Oskar II. Prostori so pa tudi v Fredensborgu tako nedostatni, da bodeta car in carica imela le tri sobe. Tudi princesinja Waleska dobi samo tri sobe.

Berolin 22. avgusta. Cesar in cesarica došla zjutraj, ostavila železnico na postajici Schöneberg. Velika množica ljudstva ju je naudušeno pozdravljala. Usela sta se takoj na konja in odjahala na Tempelhoffsko polje, kjer je bila parada garde.

Chamounix 22. avgusta. Veleposestnik Herman Rothe iz Brunšvika in gorski voditelj Mihael Simond ponesrečila se na Montblancu. Mrličev še neso dobili.

Verona 22. avgusta. Včeraj zvečer tukaj, v Tregnagu, Badiacca Laveni, Grezani in Bologni močen potres. Prebivalstvo je na ulicah prebilo noč. Nobene človeške žrtve.

Pariz 21. avgusta. Oficijalno se javlja z otoka Martinique: V Port de France je 218 mrtvih in veliko ranjenih. Povsod vidijo se razdejane in hudo poškodovane hiše. Žalost in malodušnost splošna.

Razne vesti.

* (Praška razstava.) Ni še dolgo temu, da se je slovensko praznoval prvi milijon obiskovalcev in že je dospelo število do polovice družega milijona. Dozdaj je namreč razstavo obiskalo pol drug milijon osob. To je sijajen uspeh, ki mora veseliti vsakega Slovana, kajti dokaz je izredne živnosti in vstajnosti češkega naroda.

* (Ruska utrjevanja.) Kakor se poroča iz Lvova, se bode kapucinski samostan Zakroczin blizu Varšave spremenil v trdnjavico.

* (Velika povodenj na južnem Tirolskem) o kateri smo že poročali na kratko, podrla je 16 hiš in po dosedanjih poizvedbah utonilo je 43 ljudi. Voda je hudo poškodovala ceste in mostove in odnesla nad 600 metrov jaza južne železnice, da je bil promet ustavljen. Vas Kollman je najhuje prizadeta. Vsa okolica je zasuta in opustošena, tudi občina Barbian je veliko trpela. Struga reke Izake je polna skalovja in zruvanega drevja in kamenja, katero je navalila deroča voda. Južna železnica je najela 2000 delavcev, da popravijo poškodovano železniško progo.

* (Gospodinčna Vacarescu,) dvorna dama rumunske kraljice, o katere romanu s prestolonaslednikom rumunskim je bilo toliko govorjenja, biva še vedno pri kraljici rumunski v Benetkah, katera jej je posebno naklonjena. Kralj Karol hoče še jedenkrat poskusiti, da jo spravi z obližja kraljice, a ni dosti upanja. Kraljica jo imenuje le „moje dete“ in kar omedli, če se začne govoriti o tem, da bi se dvorna dama morala ločiti od nje. Vlada pa hoče odločno zahtevati, da se odstrani, da bode konec spletksam, v katere so kraljeviča in kraljico ujeli.

* (Svojo ženo umoril je) v Genovi mlad 25letni Maggioli, ki jo je trpinčil že več let na vse mogoče načine, da je sirota hiral v sled tega. Ko sta se te dni po noči sprehajala pri Santi Margheriti, pahnil jo je z visoke skale. Našli so jo mrtvo z razbitimi udi. Morilca, ki trdi, da je obseden od hudobnega duha, so zaprli.

* (Vihar na otoku Martinique.) Po konzularnih poročilih razsajal je te dni hud vihar na otoku Martinique. Mnogo ladij v pristanišču je uničenih, biš poškodovanih in več osob ubitih.

Anatherinova ustna voda in zobni prašek
ohrani usta, krepča čeljustno meso ter odpravlja slabo
sapo iz ust.
Jedna steklenica ustne vode velja 40 kr.; jedna škatlja
zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gld.; 12 škatelj
samo 2 gld. (81-104)
Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta.
Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

„LJUBLJANSKI ZVON“

za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Zahvala.

Odbor notranjskih dijakov^v v Planini zahvaljuje se tem potom najtoplej vsem onim, ki so pripomogli kakorkoli, da se je nedeljska veselica dobro izvrsila. Srčna hvala vsem gg. dijakom, pevcom, igralcem in — godecem. Imenoma pa se se zahvaljuje: g. drž. poslancu dr. Ferjančiču, g. Križaju iz St. Petra in g. Lavriču iz Planine za njihove prispevke, posebno pa še g. And. Milavec u iz Planine, ki je dal ves potreben les in tudi drugače mnogo pripomogel k gmotnemu uspehu.

Poslednji še srčna hvala vsem p. n. udeležencem dijakev savnosti.

V Planini 20. avgusta 1891,

Odbor „notranjskih dijakov“ v Planini.

Tuji:

21. avgusta.

Pri **Maffeti**: Pl. Blažekovic, Blau, Schick z Dunaja.
— Scholz, pl. Corti iz Grada. — Passati iz Budimpešte.
— Cernkovic z Reke. — Pavich pl. Pfauenthal iz Zadra.
— Müller, Beil iz Trsta. — Wiesenberger iz Kočevja.

Pri **Slonu**: Pfeifer, Serber z Dunaja. — Lederer, Kersmek, Camerin iz Trsta. — Sattler, Degischer iz Grada. — Hausner iz Opatije. — Schweiger iz Starega trga. —

Pri **austrijskem cesarju**: Lazar z Dunaja. — Elger iz Pulja.

Pri **bavarskem dvoru**: Bogataj, Trampus z Dunaja. — Godler iz Pulja.

Pri **južnem kolodvoru**: Toman iz Prage. — Pečar, Bučar z Kostanjevico. — Stampfli iz Trsta.

Umrl so v Ljubljani:

20. avgusta: Jernej Žužek, hišni posestnik, 68 let, Florijanske ulice št. 21, carcinoza linguae.

21. avgusta: Fran Legat, delavčev sin, 5 let, Poljanski nasip št. 48, davica.

V deželini bolnici:

20. avgusta: Helena Mivc, dñinarica, 31 let, sepsis puerperalis.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močina v mm.
21. avg	7. zjutraj	735.1 mm.	11.6° C	brezv.	meglja	
	2. popol.	733.7 mm.	17.0° C	sl. jzh.	jasno	0.00 mm.
	9. zvečer	733.4 mm.	15.9° C	sl. zah.	jasno	

Srednja temperatura 17.3°, za 1.2° pod normalom.

Dunajska borza

dné 22. avgusta t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 91.15	gld. 90.90
Srebrna renta	91.25	90.90
Zlata renta	110.90	110.80
5% unarenata renta	102.10	101.95
Akcije narodne banke	1023.—	1010.—
Kreditne akcije	278.—	276.50
London	18.15	18.15
Srebro	—	—
Napol.	9.40%,	9.40%
C. kr. cekini	5.63	5.63
Nemške marke	58.15	58.15

V vročem letnem času

se more priporočati kot najboljša in najkoristnejša (5-2)
osvežujoča in mizna pijača,
posebno pripravna za mešanje z vinom, ko-
njakom in sadnimi sokovi,

GLAVNO SKLADISTE
MATTONIJEVE
GIESSHÜBLER
načrtno lužno
KISELINE

Ta upliva osveževalno in oživljajoče, vzbuja
slast do jedij, pospešuje prebavljenje. Po
letu je pravo okrepčevalno sredstvo.

Pfarrer Seb. Kneipp's Volks-Gesundheitslehre.

Ein Leitfaden (672-3)

für Gesunde und Kranke.

To delo izhaja v 10 mesečnih zvezkih, obsegih po
pet pôl. Cena vsakemu zvezku 36 kr., po pošti 38 kr.

Naročila prevzema in daje na ogled prvi zvezek

J. Giontini, knjigotržnica v Ljubljani.

Patentovane in nepoškodljive po vremenu

Rudninske odkovane z zlatimi svetnjami na razstavah:

z velikimi srebrnimi svečinjami: Budejvice 1889

Gradec 1890

Linc 1889,

Linc 1885

Wels 1888

Kolonj 1889.

procelne barve

Ludvika Christ-a

v Lincu ob Donavi:

Te barve so najboljše, najtrpežnejše in najceneje sredstvo za likanje zidovin, so ene od oljnatih barv ter se ne izpremeni niti se pohabijo po vremenu, nego ostanejo vedno jednak, a ker so porozne, ni jih moči preceniti in zdravstvenega stališča. — Ceniki, prospekti, izpričevala in uzoči dobē se zastonj in frankovano. — Zaboj za poskušnjo 1 gld. 60 kr. (329-11)

Zastop za Kranjsko:

F. P. Vidic & Co. v Ljubljani.

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešuje in napenjanja odstranjujoče ter milo raztopljujoče

domače sredstvo. (131-26)

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloge skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izbornno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čistenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skatljieh po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več.

Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloge

B. FRAGNER, Praga,
št. 203-204, Malá strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

KAROL TILL, Ljubljana, Špitalske ulice 10.

Svinčniki

iz tovarnic: L. C. Hardmuth & Comp. v Budejovicah; A. W. Faber v Parizu, za dijake, risarje, arhitekte, stenografe, mizarje, gozdarje in za urade; svinčniki za kopiranje in za umetnike; pastelní svinčniki in taki za skladišča, železnice in uredništva. Svinčniki za listnice.

Pismeni papir

super-fini ministerski, izborni fini ministerski, fino-fini za urade (surogat narejen brez lesa), srednje fini za urade, navadni za urade, super-fini dokumentni papir in konceptni, plavkasti konceptni papir (surogat, narejen brez lesa); fino melirani konceptni papir, japonskega dokumentnega papirja imitacija, tanki pergamentni zavojni papir, pergament za ukupnine, steklenasti in gladinli papir.

Učenec

15 let star, kateri ima veselje do trgovine, ume dobro računati ter je slovenskega in nemškega jezika zmožen, — vsprijem se, če tudi od ubogih staršev, tako v predajalnico z mešanim blagom Frana Seršen-a v Ljutomeru. (6-1-3)

EQUITABLE

zveznih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Concesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

„Equitable“ je prvi in največji zavod za zavarovanja na življenje na svetu, zakaj to društvo ima največ zavarovanj, I. 1890 gld. 1.801.656.182 sklepova znova največ zavarovanj.

I. 1890 . . . . . 509.565.267

dobiva največ premij, I. 1890 . . . . . 87.591.708

Vsi zakladi iznašali so 31. decembra 1890 . . . . . 298.109.361 Dobitka je bilo koncem I. 1890 . . . . . 59.351.118

Avtrijskim zavarovancem posebna garancija je velika državna palača „Stock-im-Eisen“ na Dužaji, katera je vredna dva milijona goldinarjev.

Uspehi

dvajsetletnih tontin društva „Equitable“. Podloga isplačevanja 1891. I.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.
Starost Vkljuna premija Vrednost v gotovini Polica oproščena premija

30 gld. 454.— gld. 573.— gld. 1230.—

35 " 527.60 " 693.— 1310.—

40 " 626.— " 850.— 1310.—

45 " 759.40 " 1065.— 1620.—

50 " 943.60 " 1387.— 1930.—

B. Zavarovanje za slučaj smrti z 20letnimi premijami. Tabela II.

30 " 607.20 " 909.— 1940.—

35 " 681.60 " 1089.— 1970.—

40 " 778.60 " 1204.— 2030.—

45 " 900.60 " 1424.— 2170.—

50 " 1087.60 " 1746.— 2430.—

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za učakanje. Tabela X.

30 " 970.60 " 1706.— 3650.—

35 " 995.80 " 1746.— 3310.—

40 " 1035.60 " 1813.— 3070.—

45 " 1100.80 " 1932.— 2950.—

50 " 1209.— " 2156.— 3000.—

Kakor svedočijo zgoraj navedene številke, osigurava razven brezplačnega zavarovanja za slučaj smrti tekom 20 let po tabeli I. povrnilte vseh premij z 2 1/4 do 4 1/2%; po tabeli II. z 4 1/2 do 5 1/2%; po tabeli X. z 6

RAZGLAS.

Poskus iz leta 1891., da bi se mali obrt udeleževal zalaganja c. in kr. vojski potrebnih usnjatih vrst, ni imel ugodnega uspeha, zakaj velik del predloženih vrst ni odgovarjal uzorcem niti po materialu niti po konfekciji.

Vzdic temu sklenilo je državno ministerstvo narediti nov poskus ter namerja v ta namen v priloženem seznamu A navedene oblačilne in opravne predmete iz usnja, ki reprezentujejo četrtino letne potrebščine za leto 1892, dobivati od malih obrtnikov.

Naglaša se pa naj odločneje, da iz vojaških ozirov se nikakor ni moči ozirati na prošnjo za izjemna privoljenja, kakor so se dajala posamnim malim obrtnikom pri prvem takem poskusu s tem, da so se prevzemale dajatev ne odgovarajoče povsem uzorcem.

Ponudbe za omenjena dajatve morejo stavljati istotako posamni mali obrtniki, kakor tudi proste zaveze obrtnikov. Ponudbam prostih zavez obrtnikov priložiti je zapisnik imen vseh zaveznih članov.

V vodilo naj služi prositeljem v obče to-le:

1. Ponudbe za prevzetje zalaganja kake partije predmetov morejo uložiti le mali obrtočalci, ki stalno bivajo in davek plačujejo v Avstro-Ogerski in naročene predmete zares izdelujejo v lastnih delarnicah.

2. Poraba strojev je dovoljena. Vsekako pa mora obutev biti samo šivana.

3. Posamni mali obrtačalci morejo prevzeti zalaganje partij v vrednosti vsaj 500 gld. in kvečemu 1500 gld.

Prostim zavezam malih obrtačalcev oddati je moči le toliko zalaganja, da pride na vsakega člana dotočne zaveze partijs v vrednosti od 500 gld. do 1500 gld.

Ako prekoračijo ponudbe za gotove vrste in velikosti obuval potrebščine posamnih vrst in velikostij obuval, glede drugih vrst in velikosti pa potrebne množine ne dosežejo, pridržuje si državno vojno ministerstvo pravico, da z ozirom na ukupno razpisano število potrebnih obuval, spravi v sklad ponudbe in potrebščine in določi velikostno vrsto obuval, katera se bude dala v izdelovanje malim obrtačalcem.

Prenos kake priznane partie na druge osebe je nedoposten.

4. Oddane vrste morajo glede kakovosti materijala, kakor tudi glede oblike, dimenzij in izdelave popolnoma odgovarjati uzorcem, razloženim na ogled v montournopravnih zavodih.

Uzoreci in popisi ogledajo se lahko pri monturnih zalagliščih v Brnu, Budimpešti, Gradci in Kaiser-Ebersdorfu, potem pri monturnem filijalnem zalaglišču v Karlsburgu, oziroma proti plačilu od tam dobé.

Uzorcev za poskušnjo ni treba predlagati.

5. Oni prositelji, katerim se je priznalo zalaganje, imajo takoj, ko se o tem obveste, za zagotovljenje prevzete zavezosti uložiti kavcijo v

denarjih, v visokosti 10% zalagalne vrednosti v ono monturno zalaglišče, kamor bodo oddajali.

6. Oddajalni kraji in oddajalni termini za naročene vrste naznajo se ob jednem s priznanjem oddaje.

Načeloma je oddajalno mesto ono monturno zalaglišče, katero leži najbliže oddajalnikovemu bivališču.

Da je oddajanje kolikor moči olajša, ustanové se, ako to kaže, prevzemna mesta za ona zalagatelje, kateri so posebno oddaljeni od monturnih zalaglišč.

7. Oddane vrste se bodo pri prevzetji strogo in točno pregledale.

One vrste, ki niso narejene prav po uzorcih ali katere se neso do posale pravočasno, to je v obrokih pri dotočni naročbi določenih, se ne bodo vprijemale.

Ako misli kateri zalagatelj, da se mu je zgodila krivica, ko so se zavrnili predmeti od monturnega zalaglišča ali prevzemne komisije katere prevzemne postaje, prosi lehko v treh dneh po poizvedenem zadržku pri onem kornem poveljništvu v katerega področje spada prevzemno monturno zalaglišče ali prevzemna postaja, da se pokliče razsodišče.

Dotočno korno poveljništvo sestaviti ima tako razsodišče.

Razsodišče obstoji:

iz jednega štabnega častnika vojske kot predsednika,

iz vseh stotnikov vojske,

iz jednega uradnika vojaške intendancije in treh izvedencev civilnega stanu, katerih jednega določi zalagatelj, jednega monturno zalaglišče, katero ima prevzeti stvari, oziroma korna intendancija, jednega pa trgovsko sodišče na poziv kornega poveljništva.

Sodba, katero izjavi to razsodišče z večino glasov vseh njenih članov, je zmatrati za tako konečno odločitev, da proti njej ni nobene pritožbe niti administrativnim niti pravnim potom.

8. Ponudbe, kolekovane s kolkom za 50 kr. in sestavljeni po obrazci kateri je natisnen koncem tega razglasa, doiti morajo državnemu vojnemu ministerstvu najkasneje do 30. novembra 1891, ob 12. uri opoludne.

Na ponudbe, katere doidejo prekasno ali na brzjavne ponudbe se ne bodo oziralo.

Za orientovanje glede cenin razmer služi naj priloženi seznam B iz katerega se razvidijo sedaj za konzorcije veljavne cene.

Ponudbe uložiti je v zapečačenih kuvertih. Na teh kuvertih pristaviti je pod naslovom: Ponudba . . . . . *) za zalaganje usnjatih vrst.

Na Dunaji, dné 31. julija 1891.

*) Ime in priimek zapisati je posebno razločno, da se prepreči vsaka zmota.

Obrazec za ponudbe.

C. in kr.

državnemu vojnemu ministerstvu.

Ponudba.

50 kr.
kolek.

Jaz . . . stanjujoč v . . . na . . . izjavljam s tem, da sem pripravljen dajati nastopne vrste v zmislu določil iz razglasa z 31. julija 1891 oddelk 13, št. 1422 katere so mi povsem znane in katerim se povsem podvržem, in sicer: . . . parov . . . velikostne vrste za ceno . . . goldinarjev . . . krajcarjev (: . . . gld. . . . kr.) i. t. d.

Uzoreci in popisi onih vrst, katere sem ponudil, znani so mi in zavezujem se, oddajati samo blago izdelano točno po erariških uzorcih in popisih.

. . . dné . . . 1891.

Podpis.

(Ime in priimek zapisati je razločno zapisati).

Seznam A.

V r s t e		Ponudbenikom iz		V r s t e		Ponudbenikom iz	
		kraljevim in dežel zastopanih v državnem zboru	dežel ogerske krone			kraljevim in dežel zastopanih v državnem zboru	dežel ogerske krone
Narejeni	čevlji škrnjne za konjico čizme za huzarje	1 od 1 do 15	20 velikostne vrste	parov	30829 5383 1347 3896 770 3375 5029 317 647 143 254 4792 2651 136 1170 1037 347 351	13213 2306 577 1670 330 1446 2155 136 277 61 109 2054 1137 59 502 445 149 151	
Jermenov za hlače				komadov			
Nosila za tornistersko malho	brez zaponk za pešce			garnitur			
Pasovi	za tobolce	novovrstnih bajonetov					
		sabelj za pešce					
Pasovi za kartuše	z brez	karabinerskimi podponi		o			
Nosilne pripomke k pasu		kami za konjico		d			
Jermen za puške				a			
Nabojnjače za municijo 8mm pušk repetir				m			
Tobolci za revolverje z oprtnicami				o			
Sabljini	pasovi			o			
	ročni jermen			x			
Vodeki	s tobolci za pionirske sablje						
	tobolci samih za pion. sablje						

S e c n a m B.

Otvoritev gostilnice.

Podpisanka naznanjam slavnemu p. n. občinstvu, da sem prevzela

gostilnico ob Savskem mostu

ter obečam, da budem skrbela za **dobro vino, sveže pivo, dobre in cenene jedi in pazno postrežbo.**

Ker je od postaje Črnuške do imenovane gostilnice le kakih 10 minut hodá, prištevati je to najpripravnejšim letoviščem v bližini Ljubljanski.

Obilnega obiska prošeč, priporoča se z odličnim spoštovanjem
Ivana Zajc.

Ivana Zajc.

Radečn ska
kisla voda po natriju in litiju najbogatejša

čista alkalična kiselica

Glypta zeloga pri

Glavila zalogia pri
L. J. VINTNER

J. LININGER-JI

v Ljubljani, Rimska cesta hiš. štev. 6.

Prodaja po prvotnih cenah.

„Pri Jožetu“ v Brežicah.

Velečastiti duhovščini, učiteljem in slavnemu p. n. občinstvu priporočam svojo **dobro založeno trgovino s popolnoma novim**

**modnim, suknem, platnenim, volnatim
blagom za ženske obleke, kurentnim blagom,
kakor tudi:
s špecerijskim droguerijskim kelenijskim**

Specijalitete: čaj, konjak, rum in liker

Zagotavljam vsacemu najcenejšo in pošteno postrežbo vkljub vsaki konkurenčni ter k mnogobrojnemu obiskovanju uljudno vabim

in se priporočam z odličnim spoštovanjem
Jože Kukšovič

Trgovsk pomočnik

čez 26 let star, vojaščine prost, z dobrimi spričevali,
vsprijem se pod ugodnimi pogoji pri

(675-3) J. Traun-u v Ljubljani,
trgovina z mešanim blagom.

Kwizde

izključno priv.

restitucijska tekočina

umivalna voda za konje

rabi se nad 30 let z izbornim uspehom v mnogih dvornih hlevih, v velicih hlevih vojaških in zasebnih kot krepélo pred in po težkih delih, proti podvitjam, izvinjenjam, otrpenjenji itd., ter daje konjem posebno moč za brzi tek.

Cena steklenici 1 gld. 40 kr.

Pristno blago z goreno varstveno znamko dobi se v vseh lekarnah in špecerijskih trgovinah avstro-ugarskih. (163-7)

S pošto razpošilja se vsak dan z glavne zaloge:

Franc J. Kwizda
ces. in kr. avstrijski in kr. rumunski založnik,
okrožni lekar v Korneburgu pri Dunaji.

Prostovoljna dražba.

V nedeljo dne 23. avgusta 1891 popoludne ob 3. uri prodajam zaradi preselitve na lici mesta v Hribu hiš. Štev. 53 pri Vrhniku po prostovoljni dražbi pod jako ugodnimi pogoji svojo

hišo z gospodarskimi poslopji

in mehanično urejenim mlinom in žago
in zraven ležečimi vrti in travniki

čez 3 orale merečimi — vse v najboljšem stanu — cenjeno na 12.000 gld. — Dalje prodajam istega dne po posameznih parcelah vsa druga k posestvu pripadajoča

zemljišča

obstoječa z okolo 18 oral gozda in 5½ orala njiv in travnikov.

Prijateljem industrije priporočam posebno zgorajšnje posestvo, ker je poslopje izredno ugodno tudi za vsako tovarno in ima vedno delujočo vodno silo 12 konjskih sil.

Natančnejši pogoji izvedo se pri c. kr. notarju na Vrhniku ali pa pri lastniku samem.

(674-3) Ignacij Umek.

„ANKER“

društvo za zavarovanje na življenje, na rente in proti nezgodam
na Dunaji.

Ustanovljeno leta 1857.

Poroštveni zaklad av. v. . gl. 41,389.671.82
Stanje zavarovalnin 1. dné

julija 1891 . . . . . „ 204,921.639.41
Izplačila do 1. julija 1891 „ 82,734.828.11

Zavaruje

na življenje v vseh kombinacijah, na doto in na kapital, katerega je izplačati o gotovi starosti, potem na rente in proti nezgodam.

Vojaska zavarovanja za neslužbojoče vojake sklepajo se brezplačno.

Zavarovanec dobé mimo nízke premije, katero plačujejo, tudi delež dobleka, in to pri vseh kombinacijah. (613-5)

Glavni zastopnik za Kranjsko:
J.J. Naglas v Ljubljani.

Starišem

(673-2)

ki želé dijake izročiti za zmerno ceno v stanovanje, brano, dobro odgojo ter vestno nadzorstvo, priporoča se gospodinja, katera se že več let skrbno in vestno trudi z vzgojo. — Več se izvē v prodajalni konsumnega društva na Francovem nasipu, konec Krojaških ulic h. št. 8, kjer se vsprijemajo tudi pismena vprašanja.

Dobrega mizarja

za delo pri klavirjih, za maslove in druge jednake dela vsprijem (704-1)

Josip Vovk,
pivarna all' Alabarda v Trstu.

Anglešk bicikelj

že rabljen, dobro ohranjen, 54" visok, proda se takoj za 40 gld. — Pismena vprašanja pod „Rudge“ poste restante Litija. (685-3)

Prodaja se posestvo

ležeče v Zapužah, pol ure od Begunj na Gorenjskem in očnosno Lesec, pa Radovljice in Bleda, obstoječe iz kmetske hiše z gospodarskimi poslopji in vrtom, jedno valjavko za čreslo, zemljišči (njivami, senožetmi, dobro zaraščenimi gozdji in pašnikji) s površjem 27 oral 76 □ ° (od katerega se računi le na gozd 13 oral in 487 □ °), s čistim katastralnim dohodkom 82 gld. V obližji je Grilčeva tovarna za suknjo, pa letovišči Albori-jevo in Bockovo.

Natančnejše podatke zveš v e. kr. notarski pisarni v Tržiči, eventualno pri Josipu Čuček-u v Knježaku, pošta Zagorje pri sv. Petru na Notranjskem. (703-1)

Zahvala.

V dolžnost si štejem, izreči
društvu Zveznih držav za zavarovanje na življenje

„EQUITABLE“

v Novem Yorku, oziroma generalnemu zastopu tega društva v Gradei, pri katerem je bil moj soprog gospod dr. Leonhard Delmar le tako malo časa za slučaj smrti zavarovan za vsoto 10.000 gld., — najsrečnejšo zahvalo za brzo in kulantno izplačanje zavarovane vsote in društvo vsakomur kar najtopleje priporočati.

V Trbižu, dne 13. avgusta 1891.

Ana Delmor l. r.
roj. Wohlmuth.

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino

Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10
priporoča svojo bogato zalogo

štidelnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa i. t. d.,
spleh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Fine

(416-16)

vodne pile in žage

za kajih izbornost se jamči, po najnižji ceni.

Najlepši
in
najceneji

otročji vozički

pri Antonu Obrezi,
tapecirarji (454—14)
v Ljubljani, Šelenburgove ulice, 4.
Novo, fino in močno blago.

Mesto odvetniškega koncipijenta

išče doktor juris s popolno sodno in večmesečno legalno odvetniško prakso. — Prijazne oferte blagovolijo naj se doposlati pod šifro: Dr. X. upravništvo „Slovenskega Naroda“. (705)

Tinktura

za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)

lekarska Piccolija v Ljubljani, narejena z večine iz samega pristnega kineškega revnja, je ukušen in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih organov. Razpošilja je izdelovalj v zaboljkah po 12 steklenic. Jedna steklenica velja 10 kr. (712—46)

Učeneo

zmožen slovenščine in nemščine, vsprejme se tako v prodajalnico z mešanim blagom na deželi.

Več o tem se poizve v Paulinovi potovalni pisarni v Ljubljani. (694—3)

Podpisana tvrdka kupi
50 do 60 sežnjev
dobrega bukovega lesa

razklanega v polena in vsprejema ustne in pismene ponudbe.

Avg. Tschinkel-ovi sinovi
v Ljubljani. (695—2)

V AMERIKO.

VOŽNJI LISTKI

(135—28) pri
nizozemsko-ameriški pa-
robodni družbi.

I Kolowratring 9
IV Weyringergasse 7. DUNAJ.

Prospekti in pojasnila točno in zastonj.

Najkrajše, najceneje in najhitreje potovanje.

Venci in trakovi za vence
(522—10) dobé se ceneno pri
J. S. BENEDIKT-u v Ljubljani.

Za lovsko sezono!

Ker sem prevzel od gospe Ivane Dimic

puškarski obrt

prosim vse p. n. gospode naročnike, da mi ohranijo naklonjenost, katero so izkazovali moji prednici, zagotavlja jih, da se budem trudil zadostiti njih zahtevam v vsakem oziru. Sposobnost mojo potrebujejo svedočbo o dolgoletnem službovanju pri najboljših firmah.

Priporočam torej p. n. gospodom lovecem in prijateljem lova za lovsko sezono vsakovrstne puške dobro izstreljene in solidno izdelane po najnižjih cenah ter jih opozarjam na puške za kroganje iz lastnega izdelka. Tudi vsakovrstnega streliva imam mnogo v zalogi ter izdelujem vse poprave po najnižjih cenah.

Slavnemu občinstvu priporoča se v mnogobrojna naročila

z odličnim spoštovanjem

(678—3)

Fran Ševčík

puškar

v Ljubljani, pri Hradeckega mostu.

Odgovor g. J. Seunik-u, tu.

Ako mislite, da z Vašim poslanim z dne 14. t. m. nazu osramote ter sebe opravičite, se motite; s tem podpirate le laž, da imate tovarno v najemu, kar pa ni niti tu in sploh nikjer znano, še manj pa, da bi jo imeli z g. Mally-jem vkupe.

Podpisanca pa imava prakso v svojem obrtu, ker sva delala ne le pri tujih, nego tudi pri gospodih, katere imate v mislih, v njih popolno zadovoljnost in to prej, nego ste Vi „krpali“. Imava pa tudi izjurjene pomočnike.

Da kupujeva po jedno kožo, je istina. A kupujeva jih tudi po 100 in več, kakor nama kupčija ugaja. Treba pa nama ni — kakor Vi mislite — čakati, da se vode nateče; najini studenci dajo obilo vode za potrebo in ako bi te ne bilo, imava Ljubljancico pred nosom. Toliko Vam v dokaz resnice, o kateri se lahko slavno občinstvo prepriča. (706)

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1891.

J. Tomec.

Fr. Hlebš.

Za zobe nepresežno

I. Trnkóczy-jeva voda za usta

aromatiska, svečilna tekočina, katera ovira pohabljenje zob in odpravlja zahad ust. — Velika steklenica 50 kr.

II. Trnkóczy-jev zobni prašek

je jako obljudjen in svečilen ter dela zobe blesteče bele, à 30 kr. Navedena zdravila, za katerih izbornost je došlo mnogo zahvalnih pisem, ima vedno sveže v zalogi ter jih razpošilja vsak dan po pošti

lekarna Trnkóczy

poleg mestne hiše v Ljubljani.

Maročilam od zunaj zadošča se z obratno pošto.

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.

Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Francišku“, (ob jednem kemičnem tovarnah), V., Hundsturmmstrasse 113.

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstadtstrasse 30.

Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radeckiji“, III., Radetzkyplatz 17. (616—5)

Začasne razstave:
Cvetke, zelščina, rano sadje, grozdje
15.—25. avgusta.

Goved za rejo in pleme, 6.—9. septembra.
pitaua in za delo, 9.—11. septembra.

Konji za rejo, pleme, jahanje in vožnjo,
14.—16. septembra.

Svinje potem ovce, kunko, perutnina, golebi in psi, 19. in 20. septembra.
Sadje, grozdje, zelščina, 21. sept. do 15. okt.

Gospodarstvo,
poljedelstvo,
vinarstvo,
kletarstvo in
sadjarstvo.

Cvetke in sočivo
živinoreja,
čebelarstvo,
svilarstvo
in ribarstvo.

Gospodarsko-gozdarska razstava v Zagrebu

od 15. avgusta 1891 do 15. oktobra

Razstav. loterija z 1001 dob. Glavni dob. v vred. 10.000 frankov. Srečka 50 kr.

Gospodarstvo,
kmetijska obrt,
kmetijska
tehnika
in staviteljstvo.

Učni pripomočki
in književnost
v kmetijstvu
in gozdarstvu.
Hišni obrt.
Slike, umetnine.

Vsak dan godba
na električno razsvetljenem razstavišči.
KONCERTI

plesni, razne zabave.

V narodnem gledališči opera in drama.

Pevska slavnost

6.—8. septembra.

Dirka 12. septembra.

Shodi: gozdarjev in obrtnikov 22. avgusta;
učiteljev 26. avgusta; kmetovalcev in
ognjegascev 12. septembra; inženirjev
in arhitektov 17. septembra.